

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

**București,
11 iunie 2014**

***Comisia pentru tehnologia informației
și comunicațiilor***

***SINTEZA
activității Comisiei din 11 iunie 2014***

La lucrările ședinței Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor din Camera Deputaților din 11 iunie 2014 au fost prezenți: Daniel Vasile Oajdea, Vasile Ghiorghe Gliga, Sorin Avram Iacoban, Răzvan Ionuț Tănase, Mircea Cazan, Diniță Ion, Daniel Iane, Ionuț Cristian Săvoiu, Josif Moldovan. Au fost absenți: Murgu Neagu, Ciolacu Ion-Marcel, Titi Holban, Dan Nica, Ion Șcheau, Iusein Ibram, Varujan Pambuccian, Cornel Mircea Sămărtinean, Valerian Vreme.

Pe ordinea de zi din 11 iunie 2014 s-au aflat:

1. Plx.263/2014 - Proiect de Lege privind securitatea cibernetică a României;
2. Plx.277/2014 - Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice.

Lucrările au fost conduse de domnul deputat Daniel Vasile Oajdea, președintele Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor.

La lucrările Comisiei au participat, în calitate de invitați: din partea Serviciului Român de Informații, domnul Surugiu Romulus, domnul Milea Constantin și domnul General Dumitru Dumbravă, din partea Ministerului Afacerilor Interne doamna Chestor de poliție Irina Alexe și domnul Crișan Silviu George, din partea MSI doamna Dobrică Ionela și doamna Carmen Elian, din partea ANCOM domnul Lovin Eduard, domnul Marius Săceanu și doamna Alina Șumudică, din partea ApTI domnul Vasile Matei Eugen, domnul Alecu Bogdan și Domnul Bogdan Manolea, din partea AOMR domnul Liviu Popescu, domnul Mihai Tărnicianu – Vodafone, domnul Dorin Odiățiu – Orange, doamna Andreea Modovanu – Orange și domnul Adrian Ionescu – Romtelecom-Cosmote.

1. Plx.263/2014 - Proiect de Lege privind securitatea cibernetică a României

Domnul președinte Daniel Vasile Oajdea a dat cuvântul inițiatorului pentru a face o scurtă prezentare a proiectului de lege.

Doamna Irina Alexe – MAI a precizat că proiectul de lege are ca obiect reglementarea activităților în domeniul securității cibernetice, componentă a securității naționale a României, precum și obligațiile ce revin persoanelor juridice de drept public sau privat în scopul protejării infrastructurilor cibernetice. Proiectul de act normativ va contribui la consolidarea securității cibernetice, prin stabilirea unor obligații ce revin persoanelor de drept privat care dețin Infrastructuri Cibernetice de Interes Național.

În continuare domnul președinte a dat cuvântul reprezentanților ApTI pentru a-și prezenta punctul de vedere cu privire la acest proiect.

Reprezentanții ApTI au afirmat că susțin respingerea proiectului de lege privind securitatea cibernetică, deoarece aceasta are probleme fundamentale de concepție, propunând o serie de măsuri cu efect limitativ asupra dreptului la viață privată în zona digitală și încalcă în mod evident reglementările europene discutate astăzi pe subiectul securității informației. Acest proiect de lege ar fi trebuit să fie bazat sau cel puțin corelat cu propunerea de Directiva NIS (Network & Information Security). Parlamentul European a adoptat această directivă, în primă lectură pe 13 Martie 2014, dar procesul legislativ nu este încă încheiat la nivelul Uniunii Europene. Proiectul de lege nu doar că nu are aproape nimic în comun cu ceea ce se dorește să se realizeze la nivel European prin Directiva NIS, ci creează niște premise extrem de grave pentru încălcarea dreptului la viață privată.

Reprezentanții ApTI au subliniat două idei principale:

1. Securitatea informatică este un subiect important pentru societatea informațională, dar care se bazează întâi pe cooperarea actorilor importanți din domeniul ITC și nu prin obligații impuse de lege într-un proces legislativ care ignoră interesele grupurilor țintă. S-a constatat că procesul de dezbatere al proiectului a fost inexistent până când acesta a fost trimis în Parlament, ba mai mult Guvernul nu a respectat, încă o dată dispozițiile legii 52/2003 privind transparența decizională.
2. Este importantă o discuție serioasă și așezată pe acest subiect delicat, indiferent de diverse interese instituționale de moment. În acest context se observă că unul din obiectivele de reglementare din acest proiect de lege a fost deja „acordat” SRI printr-un proiect finanțat din fonduri europene: „Sistem național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic”.

Reprezentanții SRI au afirmat că este o prioritate națională adoptarea unui act normativ în domeniul Securității Cibernetice. România are cea mai mare frontieră externă a Uniunii Europene. Avem nevoie de protecție în ceea ce privește atacurile cibernetice. Se face o confuzie în ceea ce privește accesul la un sistem informatic și accesul la date. Atât în proiectul de lege cât și în Hotărârea de Guvern prin care s-a aprobat Strategia de Securitate Cibernetică a României se prevede cooperarea între sectorul public și cel privat. Legea este perfectibilă.

Reprezentanții AOMR au afirmat că sunt surprinși de viteza cu care a fost adoptat acest proiect de lege de către Guvern fără a fi consultată societatea civilă. AOMR va transmite un punct de vedere până săptămâna viitoare cu privire la acest proiect.

Domnul deputat Daniel Iane a întrebat reprezentanții SRI ce impact bugetar va avea aplicarea acestei legi, având în vedere că se va modifica întreaga infrastructură. Ideea poate fi bună dar să nu poată fi pusă în practică din motive pecuniare.

Reprezentanții SRI au afirmat că în HG se prevede că autoritățile publice cu responsabilități în domeniu vor aloca resursele financiare necesare asigurării securității cibernetice.

Domnul deputat Sorin Avram Iacoban a precizat că în expunerea de motive care însoțește proiectul de lege se prevede că proiectul de lege nu are impact pe termen scurt și mediu asupra bugetului autorităților și instituțiilor publice cu competențe legale în domeniul securității cibernetice.

Reprezentanții SRI au afirmat că în cadrul serviciului sunt alocați banii necesari desfășurării acestei activități. De asemenea, au fost accesate fonduri europene, existând un proiect: *Sistem național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic*, finanțat din fonduri europene.

Domnul deputat Iosif Moldovan a precizat faptul că pe termen scurt și mediu impactul bugetar nu există, dar pe termen lung, sigur există un impact bugetar major. Securitatea cibernetică trebuie privită ca o prioritate națională, iar legea trebuie modificată astfel încât să poată răspunde tuturor cerințelor.

Domnul deputat Ion Diniță a afirmat că o lege trebuie gândită pentru a putea fi corect aplicată. Toate entitățile interesate trebuie consultate pentru ca în final să se adopte o lege bună. De asemenea, trebuie prevăzute în lege deductibilități fiscale.

Domnul președinte Daniel Vasile Oajdea a precizat faptul că în România toată lumea se teme de interferența SRI în viața privată. Legea trebuie să asigure securitatea cibernetică, iar pe de altă parte trebuie să asigure faptul că nu se întâmplă acest lucru. În lege trebuie să se prevadă clar că nimeni nu poate avea acces la datele personale motivând diverse atacuri cibernetice. În ceea ce privește informarea de către firmele private a autorităților cu privire la incidentele cibernetice identificate, acestea trebuie anunțate la o singură autoritate nu la 9 cum prevede proiectul de lege. De asemenea, la contravenții, art.30, lit.d) prevede că SRI constată contravenții și aplică sancțiuni tuturor persoanelor de drept public și privat.

Domnul deputat Ionuț Săvoiu a afirmat că legea este utilă, dar trebuie respectată legislația europeană. Trebuie încurajată dezbateră publică pe acest subiect.

În încheiere reprezentanții ApTI au precizat că ar trebui discutat cu auditorii cibernetici și că legea ar trebui să pună accent pe prevenire și educare ceea ce nu este prevăzut în actualul proiect de lege.

2.Plx.277/2014 - Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice

Domnul președinte Daniel Vasile Oajdea a dat cuvântul inițiatorului pentru a face o scurtă prezentare a proiectului de lege.

Doamna Irina Alexe – MAI a precizat că proiectul de lege are ca obiect modificarea și completarea OUG nr.111/2011 privind comunicațiile electronice, cu modificările și completările ulterioare, intervențiile vizând stabilirea unui cadru juridic clar, bine definit în domeniul luptei împotriva criminalității organizate și în special a formelor sale grave ori cu caracter transfrontalier, precum și a actelor de terorism. Se propune instituirea aceluiași regim juridic cu cel al utilizatorilor serviciilor de comunicații electronice furnizate pe bază de abonament.

Reprezentanții SRI au precizat că problema înregistrării utilizatorilor de cartele preplătite a apărut în anul 2008 în pregătirile pentru summitul NATO. 67% din piața utilizatorilor este ocupată de către cartelele preplătite. România este un exportator de vulnerabilități în UE. Nu trebuie făcută discriminare între consumatorii serviciilor achiziționate de la furnizori.

Domnul deputat Daniel Iane a afirmat că acest proiect de lege cu privire la înregistrarea utilizatorilor de cartele preplătite este al patrulea, iar până în acest moment nu au fost aduse suficiente argumente pentru a adopta o astfel de lege. Înregistrarea utilizatorilor cartelelor preplătite este inutilă din punct de vedere practic. Utilizarea de persoane interpose este o practică frecventă care face introducerea în zona infracțională a unor categorii de persoane extrem de sărace, credule sau chiar minori. Utilizarea de date aferente unor cărți de identitate false sau furate (ori pierdute) este, de asemenea, posibilă având în vedere zona largă de persoane implicate în distribuirea cartelelor telefonice preplătite, inclusiv prin Internet. De asemenea, înregistrarea utilizatorilor de cartele preplătite creează costuri suplimentare pentru operatori și distribuitori și are un impact negativ asupra utilizatorilor, având în vedere că la ora actuală în România 67% din cartelele SIM de pe piață sunt preplătite. Cartele preplătite pot fi achiziționate în state terțe cum ar fi Republica Moldova, iar posesorii lor pot intra pe teritoriul României și pot folosi aceste cartele prin activarea serviciului de roaming, ceea ce face ca eficacitatea acestei legi să se reducă semnificativ.

Domnul președinte Daniel Vasile Oajdea a afirmat că etalonul de democrație într-un stat nu este Guvernul, ci Parlamentul și societatea civilă. În continuare domnul președinte a dat cuvântul reprezentanților ApTI pentru a-ți prezenta punctul de vedere cu privire la acest proiect.

Reprezentanții ApTI au afirmat că susțin respingerea acestui proiect de lege, deoarece aceasta propune o serie de măsuri inutile și cu efect limitativ asupra dreptului la viață privată în zona digitală. Măsura colectării datelor necesare identificării clienților de servicii de comunicații electronice furnizate prin intermediul cartelelor preplătite este inutilă din punct de vedere practic, fiind extrem de ușor pentru orice persoană care dorește acest lucru să depășească aceasta așa zisă măsură necesară pentru securitate.

Experiența din alte domenii ale infracționalității (*cum ar fi din zona infracțiunilor informatice*) arată că utilizarea de persoane interpușe este o practică frecventă care nu face decât să introducă în zona infracțională o categorie de persoane extrem de sărace, credule sau chiar minori. Utilizarea de date aferente unor cărți de identitate false sau furate (ori pierdute) este, de asemenea, extrem de posibilă, având în vedere zona largă de persoane implicate în distribuirea cartelelor telefonice pre-plătite, inclusiv prin Internet. De asemenea, există posibilitatea ca persoane rău intenționate să înceapă să folosească pe scară largă unelte care folosesc criptare serioasă, via Internet (VoIP) ce fac imposibil accesul la convorbiri. Aceste unelte deja există și sunt legale. În aceeași categorie intră și utilizatorii de cartele preplătite cu regim de roaming, care probabil vor deveni din ce în ce mai mulți o dată cu preconizata renunțare la tarifele de roaming în UE (estimate a fi aplicata din decembrie 2015). Mai mult, tehnologia actuală permite folosire unor servicii de modificare a identității apelantului, deci numărul care te sună poate să nici nu fie cel care a apelat în mod real. Caller ID (sau Call Line Identification - CLI) spoofing reprezintă o metodă de a modifica identitatea apelantului. În acest mod se poate modifica numărul de telefon pe care îl afișează telefonul în cazul unui apel, cu orice număr se dorește, atât în format național cât și internațional. Există o serie de servicii disponibile publicului larg ce permit acest lucru. Chiar dacă pentru operatorii din România, aceasta metodă nu este permisă de ANCOM, în țări precum SUA, Canada modificarea identității apelantului este legală. Unele astfel de servicii funcționează și în cazul apelurilor internaționale, așadar se poate modifica identitatea inclusiv pentru un număr din România. În realitate, metodele investigative aflate la dispoziția organelor de aplicare a legii sunt suficiente pentru identificare inclusiv a titularilor cartelelor preplătite. Acest proiect de lege are un impact semnificativ asupra vieții private, prin limitarea dreptului de a utiliza anonim mijloace de comunicație. Conform art.53 din Constituția României, o propunere legislativă care ar aduce atingere unui drept al omului (cum este dreptul la viață privată) trebuie să îndeplinească un scop legitim constând în protejarea siguranței naționale, a siguranței publice, apărarea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, precum și protejarea drepturilor și intereselor altor persoane; să fie necesară într-o societate democratică; să fie proporțională cu situația care a determinat-o; să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și să nu aducă atingere existenței dreptului sau a libertății. Aplicarea măsurilor prevăzute în proiectul de lege ar conduce la răsturnarea prezumției de nevinovăție, prin păstrarea datelor personale într-o bază de date unică ale unei părți semnificative a populației României (conform estimărilor publice, 60-70% din cartelele SIM de pe piață sunt preplătite), fără vreun scop circumstanțiat. Măsura vizată a fost respinsă de către Comisia Europeană, care nu a considerat oportună implementarea sa în toate statele membre din motive de ineficacitate. În ce privește necesitatea identificării utilizatorilor de puncte publice de acces WiFi, nu numai că proiectul de lege nu are niciun fel de argumentație pentru motivarea acestei decizii, dar ridică și probleme suplimentare de implementare, în special în ceea ce privește securizarea tuturor datelor personale

colectate, costurile asociate și ce date personale vor fi colectate la un asemenea punct de acces. Conform datelor ANCOM din aprilie 2014, la finalul anului 2013 se înregistrau 22,9 milioane de utilizatori activi de servicii de telefonie mobilă, în creștere cu 0,3% față de anul 2012, dintre care 13,5 milioane utilizau serviciile prin intermediul unei cartele preplătite, iar 9,4 milioane erau utilizatori pe bază de abonament. Aceste date nu includ utilizatorii prepay/postpay aflați în Roaming pe teritoriul țării. Ca atare măsura propusă aduce atingere unui număr extrem de mare de cetățeni, iar o implementare în 6 luni sau un an este practic imposibilă – ceea ce arată lipsa oricărui studiu minimal de impact obligatoriu de a fi realizat de inițiatorii legii.

Reprezentanții SRI au precizat faptul că nominalizarea utilizatorilor de cartele preplătite ar scurta semnificativ timpul de reacție al autorităților și ar scădea semnificativ apelurile false la 112.

Reprezentanții AOMR au precizat faptul că nu s-a constatat un declin statistic al infracțiunilor în statele care înregistrează datele utilizatorilor de cartele preplătite. Înregistrarea în termen de 6 luni a 13 milioane și jumătate de cartele preplătite, respectiv 75 de mii de simuri pe zi timp de 180 de zile consecutiv, este practic imposibilă. Termenul de implementare a unei asemenea legi în alte state a fost de 18 luni. Încheierea unui contract scris pentru cartelele preplătite vizează o altă zonă de reglementare, este suficient completarea unui formular. Punctul 4 de la art. I este inaplicabil. În ceea ce privește stocarea datelor această prevedere intră sub incidența Legii nr.82/2012. O altă problemă o reprezintă returnarea creditului rămas neutilizat, prevedere care trebuie eliminată având în vedere timpul suficient pentru înregistrare.

Reprezentanții SRI au susținut necesitatea adoptării proiectului de lege pentru a scădea timpul de reacție al autorităților și costurile.

Domnul deputat Iosif Moldovan a precizat că în art.I se prevede colectarea de date personale ceea ce face ca cei care vând cartele preplătite să se înregistreze ca operatori de date personale.

Reprezentanții AOMR au afirmat că se va reduce accesibilitatea la acest serviciu. Se vor reduce semnificativ punctele de vânzare a cartelelor preplătite. Apeluri la 112 se pot face și introducând în telefon un SIM neactivat.

În încheierea ședinței domnul președinte Daniel Vasile Oajdea a precizat faptul că toate amendamentele primite la comisie vor fi transmise tuturor celor interesați și în săptămânile următoare va avea loc o nouă întâlnire pentru a definitiva proiectele de lege.

PREȘEDINTE,
Daniel Vasile Oajdea